

Centre d'Estudis de la Conca de Barberà

Memòria d'activitats

MUSEU COMARCAL
DE LA CONCA
DE BARBERÀ

ARXIV
MONTBLANC
I COMARCA
MUSEU

• Noticiari del Centre d'Estudis de la Conca de • Barberà (2011-2012) •

2011

-MARÇ:

Valentí Gual presenta a Tarragona el llibre de Manel Güell: *La crisi de la Guerra del francès (1808-1814) al Camp de Tarragona*.

-ABRIL:

S'envien les galerades dels articles de l'*Aplec de Treballs* als autors per a la seva revisió. És d'agrair novament l'entusiasme i el treball del maquetador Josep M. Carreras Vives en la seva dedicació professional. El dia 12 Valentí Gual és convidat per la Societat Catalana de Genealogia a Sant Cugat del Vallès a impartir la conferència: «El sistema de reconstrucció de famílies i la genealogia» i el mateix historiador en la diada de Sant Jordi presenta a Alforja el llibre de demografia històrica de Neus-Elisabet Garcia Marrasé: *En cos i ànima*.

La Diputació de Tarragona fa efectiva la subvenció per a la monografia de la Guerra del Francès.

El dia 23 l'Ajuntament de Montblanc lliura a títol pòstum la medalla d'argent de la vila a la vídua de Josep M. Jàvega Roselló.

-MAIG:

El resultat de la votació del programa Tu Ajudes de Catalunya Caixa en el projecte del CECB per digitalitzar els llibres sacramentals de Barberà de la Conca, Pira i Ollers és de 36.121 punts que equivalen a 906,43 euros. En aquest exercici del 2011 s'han presentat 626 propostes, moltes també de la Conca, sigui per part d'associacions de joves, dones, gent gran, escoles, veïns, parròquies... Precisament el Museu Arxiu, que presentava la proposta pel segon número de la revista electrònica *Podall*, ha rebut 802 euros i el CHNCB, 666 euros per a la recuperació de la biodiversitat i valorització dels espais agrícoles de la comarca.

El dia 10 Valentí Gual presenta el llibre d'Hèctor Mir Llorente: *El Codony a l'inici del segle XVI*.

El dia 29 al migdia es presenta al Museu Comarcal el número 29 de la revista *Aplec de Treballs* a càrrec de la doctora i professora de la URV, Sofia Mata de la Cruz. En aquesta ocasió s'homenatja els ermitans de Sant Joan de Montblanc per la recuperació de l'edifici i l'entorn, glossa l'entitat Josep-Pau Jàvega. D'altra banda, també es reconeix la trajectòria de l'arxiver i historiador solivellenc Josep M. Sans i Travé. Gener Gonzalvo en fa una nota biogràfica. A l'acte també hi són presents els alcaldes de Montblanc i

Solivella a més del director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Tarragona.

El dilluns 31 Josep Maria Grau, per part del CECB, participa a Prades en el I Fòrum Social, Econòmic i Cultural de les Muntanyes de Prades; pel Centre d'Història Natural de la Conca hi assisteix Manel Martínez.

-JUNY:

El dia 10 el president assisteix a Barcelona a les IV Jornades Catalanes de Revistes Científiques organitzades per l'Institut d'Estudis Catalans. A més del CECB, hi havia membres d'altres entitats similars i de l'IRMU.

El dia 17 Josep M. Grau es desplaça a Tarragona a recollir el conveni del programa Tu Ajudes en l'acte públic organitzat per Catalunya Caixa.

S'envien els *Aplecs* als subscriptors.

El Centre es posa en contacte amb la llibreria 19 Arcs de Montblanc per tal que les publicacions que edita apareguin a la guia cultural que confecciona periòdicament.

El diumenge dia 19 amb motiu de la festa anual dels ermitans de Sant Joan es presenta altra vegada l'*Aplec de Treballs* a la sala d'actes del Museu Comarcal davant dels seus associats.

Es normalitzen els intercanvis de publicacions amb els centres d'estudis que regularment envien les seves publicacions al nostre centre.

Es tramiten les sol·licituds de subvencions per l'*Aplec* 29.

-JULIOL:

El CECB demana a l'Àrea d'Avaluació i Anàlisi de la Recerca de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, AGAUR) la inclusió de la revista *Aplec de Treballs* dins de CARHUS Plus+. Per aquesta finalitat s'entra en contacte amb diferents professors d'Universitats de Catalunya URV, UB, UAB, UdG, UdL i UOC).

Es rep l'ajut de l'Ajuntament de Montblanc per l'*Aplec de Treballs*.

-Nova alta de soci en la persona de Ramon Bartolí Sala, de Blancafort.

-AGOST:

El dia 10 Josep M. Grau i Josep M. Carreras es desplacen a Vimbodí amb motiu de la setmana de la joventut per presentar l'*Aplec* 29 i el llibre *La premsa local a la Conca de Barberà durant el règim franquista*. Presidí l'acte el diputat del Parlament de Catalunya Joan Güell. El dia 19, Josep M. Grau i Josep M. Carreras es traslladen, aquest cop a Barberà de la Conca, amb la mateixa finalitat.

En la segona quinzena del mes Valentí Gual participa a Prada de Conflent en la XLIII Universitat Catalana d'estiu.

El dijous dia 25 gràcies a l'Associació Amics del Castell de Barberà de la Conca es presenta en aquesta població el projecte de digitalització dels

llibres sacramentals de la comarca que realitza l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, en col·laboració amb el CECB i Catalunya Caixa. Hi eren presents, entre d'altres, el director Mn. Manel Fuentes Gassó i el tècnic arxiver Joan-M. Quijada Bosch, a més del president del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. La notícia d'aquest acte apareix en el *Full Informatiu* dels Amics del Castell de Barberà número 8 (1 de setembre).

La revista núm 67 (juliol-agost) d'*El Foradot* de Montblanc publica dos articles vinculats amb el CECB. El primer és de Maties Solé Maseras i recorda al seu bon amic Francesc Sifre i Pérez i la creació del nostre Centre d'Estudis (p. 17-20). El segon és de Sofia Mata de la Cruz i ressenya el contingut de l'*Aplec de Treballs* 29 (p. 31-32).

-SETEMBRE:

El dia 16 mor el reusenc Ramon Amigó Anglès (1925-2011), sotspresident de la Societat d'Onomàstica de Catalunya i impulsor de la recerca en la toponímia arreu del territori, inclosa la Conca de Barberà. Des del CECB s'envia una carta de condol a la seva família. El mateix dia Josep M. Grau imparteix una conferència a Begur (Baix Empordà) sobre el corall i els corallers, dins de la programació de la Festa de Santa Reparada.

El sistema d'avaluació de revistes científiques en l'àmbit de les Ciències Socials i les Humanitats de la Generalitat de Catalunya inclou l'*Aplec de Treballs* en el llistat CARHUS Plus+ per l'any 2011. Aquesta acceptació i avaluació permet, a partir d'ara, que els professors universitaris que hi publiquin articles, els puguin fer valdre com a mèrits en els seus currículums.

A finals de mes l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona penja a Internet els llibres sacramentals de Barberà, Pira i Ollers. Recordem que la Diputació de Tarragona ha finançat la digitalització dels llibres parroquials de Forès i Pontils. En aquestes mateixes dates l'IRMU incorpora a text complet l'*Aplec de Treballs* 28 corresponent a l'edició del 2010.

-OCTUBRE:

El Centre participa en el Correllengua que se celebra a Montblanc.

Hi ha una alta de soci en la persona de Josep Capellades Molero, de Barcelona.

La Diputació de Tarragona comunica la concessió de l'ajut de 378 euros per l'edició de l'*Aplec de Treballs* 29 i la Fundació Caixa Tarragona fa efectiva la segona part del pagament dels diners del programa Tu Ajudes. Es liquida la factura amb l'empresa Dinser.

El dia 29 es presenta a l'Espluga de Francolí el llibre *Història de la Conca de Barberà. Les arrels del passat*, editat pel Consell Comarcal de la Conca i coordinat per Antoni Carreras Casanovas. El volum ha comptat amb la col·laboració del CECB.

-NOVEMBRE:

El dia 2 Valentí Gual es desplaça a Granollers per a impartir la xerrada: «La crisi del segle XVII: fam, pesta i guerra», al Museu Comarcal. Posteriorment es trasllada a Puigcerdà, convidat per l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya, per realitzar-hi la conferència: «Bandolerisme i frontera». El dia 4 el mateix Valentí presenta a l'Espluga de Francolí el llibre de Ramon Casares: *Estampes rurals*.

Del dia 10 fins al 12 se celebra a Barcelona i a Cornellà de Llobregat el VIII Congrés de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana. Hi participen Josep M. Grau i Josep M. Vallès.

Dos membres del CECB participen com a jurat en el XI Premi *Aires de la Conca* que convoca l'Arxiu i el Consell Comarcal de la Conca de Barberà, concretament són Josep M. Grau i Valentí Gual.

El MIAR 2011 (Matriu d'Informació per a l'Avaluació de Revistes de ciències socials i humanitats que confecciona el Departament de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, que conté un llistat amb 28.295 títols de revistes, ha atorgat a l'*Aplec de Treballs* una puntuació en l'ICDS (índex de difusió) de 3.977 punts. Aquest elevat barem és a causa de ser present a les bases de dades de Latindex, RACO i Dialnet, a més de la seva antiguitat i pervivència.

La Biblioteca virtual Ramon Berenguer IV de la Diputació de Tarragona incorpora al seu web els textos dels volums XI-XVI de la *Bibliografia Històrica Tarraconense*, que inclou abundants referències de la Conca de Barberà.

El dia 8 el president és convidat per la Biblioteca Municipal de Constantí a fer una xerrada sobre la guerra civil en aquesta vila.

Catalunya Caixa anuncia la supressió del programa Tu Ajudes de l'antiga Caixa Tarragona.

Amb motiu de la celebració del 25è aniversari de la creació de l'Arxiu Comarcal de l'Urgell, el nostre company Gener Gonzalvo i Bou és convidat a la celebració de l'efemèride com a antic director. Podeu llegir-ne la crònica en l'article de Glòria Coma i Jaume Espinagosa: «Ara fa vint-i-cinc anys», *Nova Tàrrrega* (Tàrrrega), 3.410 (25 de novembre 2011), p. 12.

-DESEMBRE:

El diumenge dia 4 el president presenta a Rojals el llibre de Josep M. Contijoch Casanovas, *Contes del món*, convidat per l'Associació de Veïns de Rojals.

L'estadística de descàrregues de la revista *Aplec de Treballs* a través del portal RACO l'any 2011 s'apropa a les tretze mil consultes, la xifra més elevada des del 2007. Per països, el 72% correspon a l'Estat espanyol i el 12% als Estats Units.

El Centre prepara l'edició de les *Actes del XXXIIIè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica* que se celebrà a Montblanc l'any 2006, és de destacar la valuosa col·laboració de Josep M. Carreras Vives.

El dia 20 Josep M. Grau i Jaume Teixidó assisteixen a Tarragona a l'homenatge que des del Departament de Filologia de la URV es tributa al traspassat Ramon Amigó Anglès.

2012

-GENER:

El CECB col·labora amb el Museu Comarcal i l'Escarritx en la celebració de la matinal literària del diumenge dia 8, en la qual Josep Santesmases presenta un llibre de poesies i diversos poetes de Montblanc reciten poemes inèdits. També hi intervenen altres rapsodes i infants per rememorar les tradicions nadalenques catalanes.

Sota el patrocini de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí i amb la col·laboració de l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà es digitalitzen els llibres sacramentals de la parròquia de l'Espluga i es posen a la disposició dels investigadors a Internet. Aquesta tasca completa la iniciada pel CECB a la comarca i com a població gran sols resta pendent Santa Coloma de Queralt.

L'IRMU fa efectiva la subvenció per l'*Aplec de Treballs* 29 (2011).

El dia 14 es reuneix la junta en sessió ordinària.

Es van rebent articles per a l'*Aplec de Treballs* 30 i es passen per la seva revisió i valoració a membres de la junta i professors universitaris.

El divendres dia 20 Roser Puig i Tàrrach, col·laboradora del CECB, presenta al Centre de Lectura de Reus el llibre: *L'habitatge, una polèmica sempre actual. Una anàlisi de la construcció a Reus al segle XVIII*. Amb aquesta obra resumeix la seva tesi doctoral.

El dia 30 Josep M. Grau i Josep Maria Vallès es reuneixen al Museu de la Facina de l'Espluga de Francolí amb el seu director: Florenci Romeu, el del Museu de la Vida Rural: Ramon Rosich i els professors de la Universitat de Barcelona: Josep Colomé i Francesc Valls, per preparar la convocatòria per celebrar unes jornades sobre l'alcohol l'any 2013, coincidint amb el centenari de la Cooperativa Agrícola de la vila.

-FEBRER:

El divendres dia 10 Antoni Carreras Casanovas, com a coordinador i autor, presenta al Museu Comarcal de Montblanc el segon volum corresponent a la història de la Conca de Barberà amb el títol: *Les arrels del passat*.

El diumenge dia 12 és al mateix lloc el Dr. Albert Turull i Rubinat, professor de la Universitat de Lleida, que hi presenta el llibre: *Actes del XXXIIIè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*, publicat en coedició amb la Societat d'Onomàstica. Hi són presents dos dels ponents: Eugeni Perea Simón i Carme Plaza. Es recorden els traspassos de Ramon Amigó i Francesc Sifre. Es contacta amb diversos ajuntaments per fer-ne presentacions locals: Barberà de la C., Espluga de F., Sarraí, Solivella, Vallfogona de R.

S'envia la monografia número XV als socis del Centre. Es tramiten els retorns per canvi de domicili.

El dissabte 25 el president i secretari del CECB es desplacen al Centre de Lectura de Reus per assistir a l'assemblea de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana.

Durant els mesos de febrer i març del 2012 l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, juntament amb la Universitat Rovira i Virgili, organitza un curs sobre les possibilitats d'investigació dels arxius parroquials de la diòcesi tarragonina. Entre els professors hi havia diversos historiadors i arxivers de la Conca de Barberà que ens agradaria esmentar: de Rocafort de Queralt, Valentí Gual i Vilà; de Montblanc, Josep M. Grau i Pujol, Josep M. Porta i Balanyà i Joan M. Quijada i Bosch, i, finalment, de Solivella, Josep M. Sans i Travé. Ens agrada saber que la nostra comarca aporta tants professionals vinculats a la història, molts d'ells actius col·laboradors del Centre d'Estudis i de la revista *Aplec de Treballs*.

-MARÇ:

Josep M. Rovira i Valls, de Valls, i Ramon Bartolí i Sala, de Blancafort, ingressen com a socis del CECB.

A causa de trobar-se exhaurida l'edició del llibre *La Guerra del Francès a la Conca de Barberà (1808-1814)*, es lliura el PDF a diferents portals: Diputació de Tarragona, Biblioteca Cervantes i Dialnet, per a la seva difusió digital.

Els dies 24 i 25 se celebren a Montblanc les II Jornades Internacionals sobre Violència Social, Bèndols i Territori, que organitza la Universitat de Barcelona amb la col·laboració del CECB i del Museu Arxiu de Montblanc, que faciliten i financen l'allotjament als ponents, la difusió de l'acte i la visita turística a la vila ducal. Dels vuit ponents un és de la Universitat de les Illes Balears, un de la Universitat Comenius de Bratislava (Eslovàquia), un de la Universidad de Zaragoza, un de la Universidad de Valladolid i quatre de la Universitat de Barcelona, entre els quals hi ha el Dr. Valentí Gual Vilà. A més, com a assistents vingueren un professor de la Universidad Autónoma de Madrid, tres doctorants de la UB, disset estudiants universitaris (UB, UAB i Universitat de València) i deu persones d'origen divers. S'espera que el 2013 es publiquin les actes amb els textos de les xerrades.

La correctora repassa els articles de l'*Aplec de Treballs* i es passen a Josep M. Carreras per compaginar-los.

-ABRIL:

El dia 15 el president del cecb es desplaça a Sarraí a presentar el volum de les *Actes del XXXIII Co-loqui de la Societat d'Onomàstica de Montblanc*, l'acte té lloc a la casa de Cultura (carrer de l'Hospital) davant un nombrós públic; hi intervé el regidor de Cultura Antoni Marsal Bonet i Pep-Anton Bonet, el darrer com a autor d'una comunicació sobre la toponímia de Sarraí.

El dia 28 J. M. Grau i Josep M. Vallès es reuneixen a l'Espluga de Francolí amb el director del Museu de la Fassina, Florenci Romeu, i amb diversos professors de la Universitat de Barcelona per preparar el programa d'unes jornades sobre vinya i alcohol.